

AZ ÚJ KÖNYVEK – JELEN ÉS JÖVŐ

BERECZKY LÁSZLÓ

A történetről – röviden

1964 októberétől jelenik meg az *Új Könyvek*, a könyvtárak állománygyarapítási tanácsadója. Feladata a kezdetektől máig változatlan: a könyvtári gyakorlatban jól használható tájékoztatást adjon az újonnan megjelenő és forgalomba kerülő, a Könyvtárellátónál beszerezhető kiadványokról. A próbaszám előszavában megfogalmazottak szerint az *Új Könyvek* „...nemcsak tájékoztat a könyvtermésről, hanem feladatának vallja, hogy körültekintő

mérlegelés alapján a közművelődési könyvtárak számára legfontosabb, legjobb könyveket tudatosan ajánlja is, megjelölve azt az olvasókört, amelyiknél a könyv mondanivalója elsősorban visszhangra találhat. Ezt a célt szolgálja felépítésével, könyvismertető-könyvajánló annotációinak szerkesztési módjával, az annotációk tartalmával... is.”

Az „alapító atyák” körültekintő, gondos előkészítő munkáját dicséri, hogy az 1964 óta eltelt bő másfél évtized alatt a lap lényegében változatlan célkitűzéssel lát napvilágot. Szerkezete és tartalma azonban többször is változott. A könyvtermést az első öt évfolyamban három fejezetre bontva – I. Törzsállományba sorolt művek; II. Beszerzésre javasolt könyvek; III. Forgalomba került egyéb kiadványok – tárta fel. Az első fejezet anyaga szerves folytatása az 1959-től kezdődően összeállított törzsanyagjegyzékeknek, amelyeket annotációval ellátva, összesítetten jelentetett meg a KMK.* Ebben szerepelnek a falusi és a szakszervezeti letéti könyvtárak állományába feltétlenül beszerezendő művek, s a rövid tartalmi ismertetések megkönnyítették az állományban való könyvtárosi és olvasói tájékozódást. A kiadvány másik célja volt, hogy segítségével a könyvtárosok felülvizsgálhatták állományukat, megállapíthatták és pótlásra kijelölhették az esetleges hiányokat. (Az *Új Könyvek* megjelenésével a törzsanyagjegyzékek kiadása lezárult, hogy aztán a hetvenes évek közepén, megváltozott formában, tartalommal és céllal újra előtérbe kerüljön, s amiről később bővebben szólunk.)

A II. és III. fejezet ez időben még csak a nagyobb könyvtárak tájékoztatásául szolgált, a fejezetekre tagolás is a községi könyvtárosok időmegtakarítását, a nekik szük-

* Közművelődési könyvtárak összesített törzsanyagjegyzéke 1959–1964. [Közread. az]O[rszágos] Sz[échenyi] K[önyvtár] Könyvtártudományi és Módszertani Központ. Bp. 1967. 20 cm. 1. Szépirodalom. IV, 176 p. 2. Ismeretterjesztő és szakirodalom. IV, 285 p.

séges anyag egyszerűbb áttekintését segítette. A dokumentumleírások után az ismertetések néhány sorostól a másfél-két gépelt oldalig terjedők voltak.

1970-ben megszűnt a könyvek három fejezetbe sorolása, a könnyebb áttekinthetőséget elősegítendő pedig ez évtől kezdődően megváltozott a recenziók szerkezete is. Az ismeretterjesztő és szakkönyvek azóta, 1981-ig a szakcsoportok rendjében követték egymást, majd a szépirodalmi művek sorakoztak betűrendben az egyes füzetekben.

A szerkezeti változásoknál jóval lényegesebbek voltak a tartalmi változások. Kezdetét vette a tartalmi, dokumentumtípus szerinti bővülés, s ezzel párhuzamosan az Új Könyvek „osztódással történő” szaporodása. A könyvesbolti forgalomba kerülő műveken felül először a könyvtári szakirodalom, majd a statisztikai kiadványok után az egyetemi tankönyvek, a nem hivatásos kiadók Könyvtárellátó által forgalomba hozott kiadványai, a környező országokban magyar nyelven megjelentetett művek kerültek be az Új Könyvek gyűjtőkörébe.

1976-tól kezdve jelennek meg az Új Könyvek nemzetiségi társlapjai, a német, szerb-horvát, szlovák és román nyelvű könyveket ismertető sorozatok.

1975-től a profil a nem könyvjellegű kiadványokkal bővült. Előbb az Új Kották és az Új Hanglemezek, majd 1980-tól az Új Média című periodikumok tették teljesebbé a könyvtárakban képviselt dokumentumtípusok állománygyarapítási tanácsadóit. Az Új Könyvek rendszerébe épült be az Új Külföldi Kézikönyvek című periodikum is, amely a könyvtárak idegen nyelvű segédkönyveinek beszerzéséhez kívánt segítséget nyújtani. Az Új Könyveknek ezek a társlapjai ma már nem a Könyvtártudományi és Módszertani Központ szerkesztésében jelennek meg, valamennyi rátalált arra a könyvtárra, illetve intézményre, amely az összeállítás felelősségteljes feladatát funkciójából, szakértelméből és állományából kifolyólag magas szinten tudja ellátni. Így a *Nemzetiségek anyanyelvi irodalmának* négy sorozatát és az *Új Hanglemezeket* az Állami Gorkij Könyvtár megfelelő részlegei, az *Új Média*t az Országos Oktatótechnikai Központ, az *Új Külföldi Kézikönyveket* a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár szerkeszti. (Az egyelőre szünetelő Új Kottáknak még nem akadt gazdája.) A hajdani egybetartozást ma már csak az egyes volt társlapok sorszámrendszerének a törzssorozathoz igazodó egységes rendszere jelzi. E cikk keretében nem kívánunk többé a hajdani társlapokkal foglalkozni, csupán meg szeretnénk jegyezni, hogy a KMK ezek kezdeményezésével, beindításával, szükségességük bizonyításával megtette a tőle elvárhatót, s jó (jobb!) kezekbe tette le funkcionális folytatásukat.

Az Új Könyvek funkciórendszere

Az Új Könyvek eddigi története során a magyar könyvkiadást tartalmilag a legteljesebben és a legmélyebben feltáró folyóirattá fejlődött. A közölt anyag rendszerezése, a recenziók szerkezete, a dokumentumleírások és járulékos adatai egyaránt sokat változtak az eltelt csaknem másfél évtized során, de a változtatások mindegyike az Új Könyvek szolgáltatásainak javítását, információinak növelését és szélesebb körűvé tételét kívánta szolgálni.

A magyar könyvtermés annotált és értékelő feltárása azonban csak egyik funkciója az Új Könyveknek. Eddigi és további fejlődése egy komplex szolgáltatási rendszer kiépülése felé mutat, amelynek csak egyik része a könyvtári állományépítési munkához nyújtott közvetlen segítség.

Az Új Könyvek alapvető funkcióit az alábbiak szerint lehet megnevezni:

- a) bibliográfiai folyóirat;
- b) állományépítési (gyarapítási és kivonási) tanácsadó;
- c) kritikai szemle;
- d) tájékoztatási műszer.

E funkciók közül némelyik már teljes egészében érvényesül, mások csak körvonalakban (próbaszámok, első kísérletek szintjéig) bontakoztak ki.

Az Új Könyvek törzssorozata a művek megjelenése után viszonylag rövid idővel teljes dokumentumleírást, ETO-szakszámot, tárgyszót, raktári jelzetet, minősítő jelet, ISBN-számot és árat közöl. Mindezeket összefoglalóan leírásnak nevezve elmondhatjuk, hogy a könyvtári munkában sokrétűen fölhasználhatók, s ami a legfontosabb: megindulása óta az Új Könyvek leírásai képezik a Könyvtárellátó katalóguscéduláinak alapját, ezeknek másolata kerül a könyvtárakba. Könnyen belátható: minél több adatot – s ezeket minél áttekinthetőbben – tartalmaz a leírás, annál inkább megkönnyíti a könyvtáros munkáját. Segít a tájékoztatásban, szükségtelemmé teszi egyéb, nehezebben kezelhető segédeszközök használatát. Az Új Könyvek címléírásainak alapja 1981-ig az MSZ 3424–52 ill. az MSZ 3424–60 sz. szabvány, amely más tényezőkkel együtt (egységes raktározási táblázat, az ETO szerinti osztályozás bevezetése) már 1953-tól lehetővé tette a központi céduellaellátást.

A törzssorozat *gyűjtőköre* szűkebb is, de bővebb is a Magyar Nemzeti Bibliográfiáénál.

Szűkebb, mivel csak a magyar nyelvű könyvekből válogat: azokat veszi fel, amelyek könyvkereskedelmi forgalomba kerülnek, még pontosabban, amelyeket a Könyvtárellátó terjeszt. Tehát nem veszi fel az elsősorban külföldi terjesztésre szánt idegen nyelven megjelentetett műveket, a nem hivatásos kiadóknak azokat a munkáit, amelyeket nem a Könyvértékesítő Vállalat segítségével terjesztenek, s végül azoknak a kiadóknak (Kossuth, Táncsics, Ifjúsági Lapkiadó Vállalat) azokat a műveit, amelyeket ezek csak saját terjesztő apparátusukon keresztül juttatnak el a foyasztóhoz.

Bővebb a gyűjtőköre az MNB-nél, mivel felveszi az MNB gyűjtőköréből kirekesztett periodikumnak minősített évkönyveket, évente rendszeresen megjelentetett antológiákat (pl. Szép versek, Körkép, Rivalda stb.). Ugyancsak hírt ad a külföldön megjelentetett magyar nyelvű könyvekről is. Persze ilyen vonatkozásban formális szempontok a döntők, ugyanis csak azokról a könyvekről ad hírt, amelyeket a Könyvtárellátó külföldről behozat és terjeszt. De még ilyen megszorítással is a magyar nyelvű irodalom *egészének* jelentős – mondhatnánk legértékesebb – részét együttesen regisztrálja.

Az Új Könyvek funkciórendszerébe a kurrens megjelenésű könyveket bemutató törzssorozaton, a bizonyos rendszerességgel megjelenő füzeteken kívül még jónéhány egyéb kiadvány is beletartozik. Ezek legfontosabbika a Hajdú-Bihar Megyei Könyvtár közreműködésével készülő *Könyvtári kis tükör* című sorozat, amelynek kötetei a retros-

pektív ajánló bibliográfia szerepét hivatottak betölteni. Az egyes szakosított kötetek* célja, hogy áttekintést adjon a felölelt témaköröknek a felszabadulás óta megjelent legfontosabb műveiről. Egyben a könyvtárosoknak is segítséget kíván nyújtani az alapfokú ellátást biztosító könyvtárak állományának céltudatos kiegészítéséhez, a gyűjtemények hiányainak felismeréséhez, a központi ellátási rendszerektől elvárható művek feltáráshoz. Az egyes kötetek a C és D típusú könyvtárakban betölthetik az olvasói betűrendes és szakkatalógus szerepét is, mivel az összeállításokban az olvasó szempontjából kulcsfontosságú, s a könyvtárak számára elvileg beszerezhető művek szerepelnek. A szerkesztők általában csak olyan könyveket vesznek fel és ismertetnek, amelyek információi ma is frissek, helytállóak, illetve a szépirodalmi művek esetében művészi értékük vitathatatlan.

Ugyancsak az Új Könyvek rendszerének retrospektív részéhez tartoznak a kézikönyv-címjegyzékek. Így a Bényei Miklós által szerkesztett, s Debrecenben kiadott *Magyar nyelvű kézikönyvek a közművelődési könyvtárakban* (1976), a Pálvölgyi Endre szerkesztette *Idegen nyelvű társadalomtudományi kézikönyvek* (1979) és a Szabó Sándor szerkesztette *Idegen nyelvű természettudományi kézikönyvek* (1981). Az állománygyarapítási munkát segíti s a rendszer tagja a Kulcsár Szabó Ernő szerkesztésében megjelent *Kurrens külföldi folyóiratok* (1979) jegyzéke. Az Új Könyvek szolgáltatásainak körébe tartozik egy negatív jegyzék is, amely közölni fogja azoknak a könyveknek a leírását és Új Könyvek sorszámát, amelyeket a különböző típusú könyvtárak állományából elavulás miatt kivonandónak tartunk, illetőleg amelyeket a hálózat központi könyvtáraiba áttelepítendőeknek tartunk. A kivonási jegyzék összeállítása megkezdődött, megjelenése 1983-ban várható.

Az Új Könyvek továbbfejlesztése

Ez ideig az Új Könyvek rendszeréről csak mint bibliográfiai folyóiratról, állománygyarapítási tanácsadóról, kritikai szemléről és alapszintű tájékoztatási műszerről beszélhetünk. Pedig az Új Könyvek szorosan kapcsolódik a magyar könyvtárellátás szervezetéhez, azzal együtt egy elválaszthatatlan szolgáltatási rendszert alkot. 1965-től mindmáig a kurrens könyvek rendelési mechanizmusa alapvetően nem változott. Az Új Könyvek kb. két hetenként tájékoztat a frissen megjelent könyvekről, a mellékelt rendelőjegyzéken a könyvtárak megjelölik a kért könyvet, annak példányszámát és a szükséges katalóguscédulák számát. A Könyvtárellátó a rendeléseket összegyűjti, és az egy-egy Új Könyvek számban közölt mintegy 80–90 tételes megrendeléseket egyszerre teljesíti.

Ez a rendszer másfél évtizeden át olajozottan működött, de az utóbbi években mind a könyvtárosok, mind pedig a Könyvtárellátó változtatni kívántak ezen a gyakorlaton.

* Eddig megjelent: Gyermekirodalom 1965–1975; Társadalomtudományok 1945–1978; Általános művek, Filozófia, Pszichológia, Vallás 1945–1978; az Irodalomtudomány, Nyelvészet 1945–1978. c. kötetek.

A könyvtárak kifogásait az Új Könyvekkel, ill. a könyvtárellátással szemben az alábbi pontokba lehet foglalni:

1. a könyvek megjelenése *után* kapják meg az állománygyarapítási tanácsadót;
2. hetekkel a könyvek bolti forgalomba kerülése *után* kapják meg a rendelt könyveket és katalóguscédulákat;*
3. nem kapják meg *valamennyi* megrendelt könyvet.

A Könyvértékesítő Vállalat Könyvtárellátó főosztályának is az utólagos tájékoztatásból és rendelésből fakadnak a gondjai. Ez eredményezi, hogy míg egyes művekből a Könyvtárellátó nem tudja kielégíteni a könyvtárak rendeléseit, ugyanakkor más könyvekből óriásian felduzzadt (kb. 100 millió forintos) a raktárkészlete.

A Könyvtárellátó és a Könyvtártudományi és Módszertani Központ erőfeszítései a hetvenes évek végén nem eredményezték a vázolt problémák megoldását. A Könyvtárellátó, a KMK és a különböző típusú könyvtárak képviselőiből álló Könyvtári Könyvművelési Bizottság (KKMB) az előzetes kiadói tervek általában gyenge, vagy éppen megtévesztő annotációi alapján nem tudta azt a szükséges példányszámot „eltalálni”, amely egyrészt megfelelő példányszámot biztosítana a megrendelő könyvtáraknak, másrészt ne növelné a Könyvtárellátó raktárkészletét.

Mindezen problémákat csak úgy lehet kiküszöbölni, ha

- a könyvek megjelenése *előtt* adunk lényegi, a könyvek tényleges tartalmát feltáró állománygyarapítási tájékoztatást a könyvtáraknak;
- a könyvtárak a pontos tartalmi tájékoztatás birtokában, még a művek megjelenése *előtt* rendelik meg a kívánt példányszámban a műveket.*

Hogy az *előzetes* tájékoztatást és rendelést meg lehessen valósítani, bizonyos feltételeket kell biztosítani. E feltételek legelsőbikike, hogy az Új Könyvek szerkesztősége ne a kész könyvek, hanem a nyomdai *imprimatúrák* alapján dolgozza fel a közeljövőben megjelenő könyveket. A Kiadói Főigazgatóságnak egy 1979-ben kiadott rendelkezése kötelezte a kiadókat, hogy megjelenendő könyveket *imprimatúrában* bocsássák a Könyvtárellátó, ill. az Új Könyvek rendelkezésére. A különböző erőfeszítések eredményeképp sikerült elérni, hogy a hivatásos kiadók 1980-ban mintegy 60%-ban teljesítették az *imprimatúra*-szolgáltatási kötelezettségüket, s ez az Új Könyvekben ismertetett művek mintegy 40%-át tette ki. Ez az arány nem tette lehetővé, hogy az *előzetes* elképzeléseknek megfelelően 1981-től valamennyi *imprimatúrában* hozzáférhető műről *előzetes* ideiglenes címleírást és teljes tartalmi tájékoztatást közöljön az Új Könyvek.

Az igazság az, hogy az új rendszerre való áttérésnek egyéb akadályai is voltak. Legelsőként kell említenünk, hogy a Könyvtárellátó még nem készült fel az előrendeléses rendszer adminisztrálására. Eddig ugyanis az Új Könyvekhez mellékelte megrendelőjegyzék egyszerűen önszámlául szolgált, amelyen jelölték a teljesítést és a kiszállítás ellenértékének összegét, amellyel megterhelték a rendelő könyvtárat. Ez a módszer azonban csak

* Meg szeretném jegyezni, hogy birtokomban van Kádár Péternek, a Göteborgi Városi Könyvtár igazgatóhelyettesének aláírt „vallomása”, amelyben elismeri, hogy a számunkra elérhetetlen színvonalúnak tartott svéd Könyvtárellátó (Biblioteksj nst) „...list in hirdetett könyvek, k lnb z  okokból (leggyakrabban a kötészet hibájából), k t-három hónappal a könyvek megjelenése után kerülnek el a könyvtárakra”. Ez nem mentség, de érdekes.

akkor alkalmazható, ha a megrendelés egy adott mennyiségű, s a megrendelések összesítése után azonnal szállítható könyvekre vonatkozik. Előrendelés esetén azonban ez a módszer nem alkalmazható, mivel az Új Könyvekben és a megrendelőjegyzékeken szereplő könyvek még nem jelentek meg, a tájékoztatás az imprimatúrák alapján készül, s a könyv tényleges megjelenése esetleges; egy hónaptól akár nyolc hónapig terjedő szóródás is elképzelhető. Tehát a megrendelést nem lehet egyszerre teljesíteni, az függvénye a könyvek rendszertelen megjelenésének. Ezt pedig „klasszikus” módszerrel, manuálisan képtelenség nyilvántartani, ehhez feltétlenül számítógépes eljárás szükséges. A Könyvértékesítő Vállalat 1980 ősze óta dolgozik a számítógépes rendelésnyilvántartás rendszerének kidolgozásán, s remélhetőleg 1982 folyamán a rendszer bevezethető lesz.

Ettől függetlenül az 1981-es esztendőben éppen elegendő újdonsággal szolgált az Új Könyvek. E nagyarányú változásoknak, „újításoknak” egyetlen célja, hogy a tájékoztató jobban megfeleljen a funkcióinak.

A legfontosabb változásokat már az 1980-as Ünnepi Könyvhétre megjelent próbaszám is jelezte. Ezek a következők:

- a) az Új Könyvek nem füzet alakban jelenik meg, hanem *szabadlapos* formában. Minden műről külön lap készül, amely tartalmazza a dokumentumleírást és a részletes ismertetést. A Könyvtárellátó a szabadlapokat 80 tételként össze- ragasztva postázza a könyvtáraknak. A szabadlapokhoz – ahogy eddig is – két példányos Megrendelőjegyzék készül, amelyen a könyvtárak könyv- és katalógus- karton rendeléseiket megadják;
- b) az Új Könyvekben (a második negyedévtől kezdődően) az új bibliográfiai leírási szabvány szerint, a Magyar Nemzeti Bibliográfia szerkesztősége által készített címleírások szerepelnek;
- c) a szabadlapos Új Könyvekhez negyedévenként külön mutató készül, év végén az év egész anyagát felölelő kumulatív kötet jelenik meg.

Tekintsük át részleteiben is ezeket a változásokat!

A szabadlapos megoldás egyik előnyének tartjuk, hogy a tájékoztatás nagyobb gyorsaságát biztosítja, mint az eddigi füzetes forma. Lehetővé teszi, hogy a recenziók az imprimatúrák alapján készüljenek, s így a dokumentumleírások elkészülte után a tájékoztatás és a megrendelőjegyzék hamarabb eljut a könyvtárakhoz. Távolatilag lehetővé teszi a fentebb említett előrendelési rendszer bevezetését is.

A tanácsadás mellett, vele szinte egyenrangú funkciója az Új Könyveknek, hogy tájékoztatói műszerként is használható. Ez ideig erre a célra csak a bekötött, mutatóval ellátott évfolyamok, sőt az évfolyamok teljes sorozatai voltak alkalmasak. Bizonyos, hogy a szabadlapokon való megjelenés a tájékoztatói funkció jelentős bővülését, gyorsabbá, rugalmasabbá válását is elősegíti. A szabadlapok segítségével a könyvtáros gyarapodási jegyzéket, tematikus katalógust, újdonságjegyzéket stb. készíthet. A lapok ismételtén át- meg átrendezhetőek, új meg új módon felhasználhatók. A könyvtári rendszertől, a gyakorlat kínálta helyzetektől és a könyvtáros alkotó fantáziájától függ, hogy hogyan akarja beépíteni a szabadlapokat információs rendszerébe.

Az első negyedév „reformjainak” visszhangja egyértelműen pozitív volt. A könyvtárosok – legalábbis akik eddig hallatták hangjukat ez ügyben – örömmel és máris igen

sokféle módon felhasználva fogadták a szabadlapokat. A szabadlapokon szereplő leírásokat az Új Könyvek és a Magyar Nemzeti Bibliográfia között 1981-ben indult együttműködés keretében az MNB szerkesztősége készíti az átadott imprimatúrák, műszaki példányok és/vagy az MNB által feldolgozott köteles példányok alapján. A leírásokat az MNB gépi programmal állíttatja elő az Új Könyvek számára. A nyomtatott katalóguscédulák, miként eddig is, most is a hagyományos leírásokat tartalmazzák, az új típusú leírás 1982-től válik majd általánossá. Úgy véljük, az a háromnegyed év, amíg a katalóguscédulák és a szabadlapok bibliográfiai leírásai eltérnek egymástól, hasznos gyakorló idő lesz mindnyájunk számára. A kétféle leírás összevetése az új szabvány elsajátításának országos „tanfolyama” lehet. Ugyanakkor, tanulás közben, mód nyílik arra is, hogy a könyvtáros összegyűjtse, rendszerezze az új leírással kapcsolatos észrevételeit, tapasztalatait. A szabványt természetesen már nem lehet megváltoztatni, de annak közművelődési könyvtári adaptációja még finomításra szorul. Az összehasonlítás, a két leírási rendszer szembesítése olyan tapasztalatokat kínál, amelyek lehetővé teszik a megalapozott javaslatok érvényesítését.

Az Új Könyvek szerkezete 1981-től kezdve a korábbi évekhez képest megváltozott. Egy-egy számon belül az ismertetett anyagot, a szakrendi csoportosítás megszüntetésével, egyszerű betűrendben adja közre. A folyamatos tételszámozású, minden számban újra és újra kezdődő betűrendes felépítésű szabadlapos kiadványban való tájékozódást és visszakeresési lehetőséget kívánja szolgálni a negyedévenként megjelenő mutató füzet. A füzet első része a dokumentumleírásokat – ETO szakjelzettel és tárgyszóval kiegészítve – szakrendben, a könyvtári raktári szakcsoportosításnak megfelelően közli. Ebből az első, szakrendi részből könnyűszerrel megtudható, hogy mely témákban, milyen kötetek jelentek meg az elmúlt negyedéves időszakban.

A szakrendi részhez betűrendes mutató járul, amelyben szerző, illetve szerkesztő, cím, alcím, a mű tárgyát képező valóságos személy neve szerint lehet keresni. A betűrendes mutató tételszámai az Új Könyvek folyamatos sorszámaira és egyúttal arra az oldalra utalnak, amelyen a negyedéves mutatóban a megfelelő leírási tétel szerepel.

A mutatófüzet azonban nemcsak a könyvtárosnak tehet jó szolgálatot, újdonságkatalógusként szolgálhat az érdeklődő olvasók számára is.

Ugyancsak mind a könyvtáros, mind az olvasó igényeinek kielégítését kívánja szolgálni a teljes év anyagát tartalmazó kumuláció. A Könyvtárellátó már eddig is megjelentetett éves összefoglaló köteteket, ezek azonban csak „ákkumulációk” voltak, hiszen abban az év folyamán megjelent füzetek sorakoztak egymás után, igaz, a visszakeresést szakrendi és betűrendes mutató tette lehetővé. Az 1981-es év anyagát tartalmazó kumuláció ezzel szemben egyetlen szakcsoportosításban közli a bibliográfiai leírásokat és a recenziókat. A visszakeresést betűrendes mutató segíti. Ez a fajta éves kumuláció kötetkatalógusként használható valamennyi típusú könyvtárban.

Eddigi története során az Új Könyvek elsősorban a közművelődési könyvtárak tanácsadója volt. Az 1981-es évtől a szerkesztőség megpróbálkozik a kiadvány érdekeltjei körének bővítésével. Szakkönyveket eddig is ismertetett az Új Könyvek, ettől kezdve azonban olyan formában készülnek az ismertetések, hogy ne csak a közművelődési könyvtárak, de a szakkönyvtárak is felhasználhassák azokat. Remélhetőleg ez a közművelődési

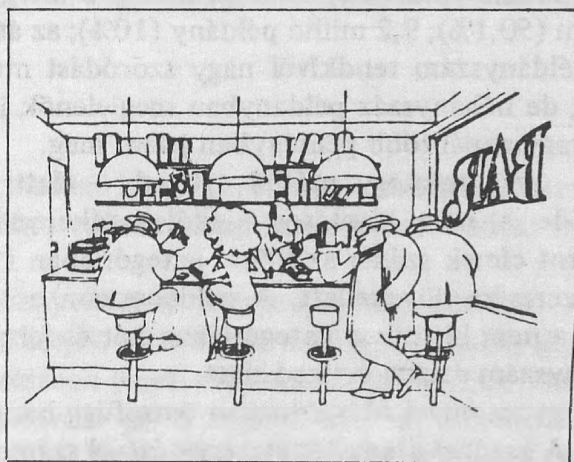
könyvtáraknak is előnyére válik: a tájékoztatás használhatóbb információkhoz jut, a területi gyűjtőköri együttműködés könnyebbé válik, a szakrészlegek gondozói megbízhatóbb támpontokat kapnak stb. Ugyancsak a tájékoztatás teljesebbé tételét szolgálja az a Könyvtárellátóval közös törekvés, hogy egyre több nem hivatásos kiadónál megjelent művet vonjanak be az ismertetett, s így rendelhető könyvek sorába.

Összefoglalás

Úgy véljük, hogy 1981-re teljesen kialakult a KMK-nak az Új Könyvek névvel jelzett szolgáltatási rendszere, amely a következő egymásra épülő egységekből áll:

- a) a minél sűrűbb periodicitással (lehetőleg hetenként postázott) megjelenő szabadlapos Új Könyvek, amely tájékoztat a frissen megjelent, illetve 1982 második feléről a közeljövőben megjelenendő és a Könyvtárellátónál rendelhető könyvekről;
- b) a szabadlapos Új Könyvek negyedéves mutató füzet, amely szakcsoportosításban tartalmazza a negyedév folyamán megjelent művek bibliográfiai leírásait és ehhez betűrendes mutatót ad;
- c) az egy-egy év folyamán szabadlapon ismertetett művek bibliográfiai leírásait és recenzióit tartalmazó kumuláció;
- d) az öt évenként megjelenő, s a Könyvtári kis tükör törzsanyagát bővítő kumuláció;
- e) az elavult könyvek öt évenként megjelenő kivonási jegyzéke;
- f) a megrendelésre javasolt külföldi és magyar folyóiratok öt évenként megjelenő jegyzéke.

Megítélésünk szerint ez a rendszer, ha minőségi tartalommal párosul, valóban hatékony segítséget nyújthat a könyvtárak állományépítési munkájához.

A Bibliotheek en Samenleving humorából.